

Rapport

Datum: 23 september 2005
Rapportnummer: 2005/284

Klacht

Verzoeker, die op 9 december 2003 op verdenking van diefstal is aangehouden door ambtenaren van het regionale politiekorps Haaglanden, klaagt erover dat:

een politieambtenaar op 10 december 2003 tijdens zijn verhoor het volgende heeft gezegd: "Als je nu niet je bek houdt, en niet nu gaat zitten, dan sla ik je kop eraf, snotaap!"

twee politieambtenaren hem op 11 december 2003 in zijn politiecel hebben geslagen, de keel hebben afgeknepen en aan zijn armen en benen hebben gedraaid.

Beoordeling

Algemeen

Verzoeker is op 9 december 2003 aangehouden vanwege diefstal. Hij is van 9 december 2003 tot en met 11 december 2003 in verzekering gesteld op het politiebureau Hoefkade te Den Haag. Op 11 december 2003 om 20.15 uur is hij overgebracht naar het arrestantenhuis van het regionale politiekorps Haaglanden.

I. Ten aanzien van het verhoor

Bevindingen

1.1. Per brief van 16 december 2003 diende de advocaat van verzoeker een klacht in bij het regionale politiekorps Haaglanden.

1.2. Bij de brief van de advocaat van verzoeker is een brief van verzoeker gevoegd. Verzoeker schrijft over het verhoor op het politiebureau onder meer dat hij beledigd is en bedreigd door de politieambtenaar die hem verhoorde, toen hij terug wilde naar zijn cel. Deze politieambtenaar zei tegen verzoeker: "Als je nu je bek niet houdt, en niet nu gaat zitten, dan sla ik je kop eraf snotaap!" Verzoeker schrijft dat hij hier niet op reageerde, maar zweeg.

2. Uit twee processen-verbaal van verhoor blijkt dat verzoeker op 10 december 2003 om 9.21 uur is verhoord door politieambtenaar L. en om 11.30 uur door hulpofficier van justitie Sa.

3. In het rapport dat inspecteur van politie Ka. op 6 februari 2004 heeft opgemaakt in het kader van de interne klachtprocedure is onder meer een verhoor van politieambtenaar L. opgenomen. L. verklaarde dat hij verzoeker in zijn functie van rechercheur heeft gehoord. Volgens L. gaf verzoeker tijdens het verhoor aan dat hij zich niet lekker voelde. Verzoeker was goed in staat om verhoord te worden, aldus L. Volgens L. heeft het verhoor twintig

minuten geduurd. L. verklaarde voorts dat verzoeker op een gegeven moment aangaf dat hij terug naar zijn cel wilde. L. heeft tegen verzoeker gezegd dat hij in ieder geval met hem wilde praten. L. heeft ten slotte verklaard dat hij verzoeker op geen enkele wijze heeft bedreigd of anderszins heeft geïntimideerd.

4. Per brief van 16 februari 2004 geeft de chef van bureau Hoefkade, Hu., zijn oordeel over de klacht van verzoeker. De bureauchef verklaart de klacht van verzoeker op dit punt niet gegrond. De bureauchef schrijft dat verzoeker tijdens zijn verblijf aan bureau Hoefkade is verhoord door een rechercheur, maar dat uit het onderzoek niet is gebleken dat hij door deze rechercheur bedreigd of beledigd is.

5. De korpsbeheerder acht de klacht van verzoeker in zijn brief van 1 oktober 2004 niet gegrond.

6. Verzoeker schrijft in zijn reactie van 30 december 2004 op het oordeel van de korpsbeheerder dat de politieambtenaar hem heeft bedreigd en beledigd, omdat verzoeker geen afstandsverklaring wilde tekenen voor de goederen die bij hem waren aangetroffen. Verzoeker schrijft voorts dat hij onder dwang toch heeft getekend.

7. Op 28 april 2005 legde L. een verklaring af tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman. Hij verklaarde onder meer dat hij de opmerking "Als je nu je bek niet houdt en niet nu gaat zitten, dan sla ik je kop eraf, snotaap!" niet heeft gemaakt en dat de sfeer tijdens het verhoor van verzoeker op 10 december 2003 rustig en gemoedelijk was. Verzoeker gedroeg zich rustig tijdens het verhoor en het verhoor duurde kort, aldus L. Volgens L. heeft verzoeker de afstandsverklaring niet onder dwang getekend, maar gaf hij de goederen die bij hem waren aangetroffen direct af.

Beoordeling

8. Uit het onderzoek is komen vast te staan dat verzoeker op 10 december 2003 omstreeks 9.21 uur is verhoord door politieambtenaar L.

9. Verzoeker heeft aangegeven dat L. tegen hem heeft gezegd: "Als je nu je bek niet houdt, en niet nu gaat zitten, dan sla ik je kop eraf, snotaap", en L. heeft verklaard dat hij deze opmerking niet heeft gemaakt. Op dit punt staat de lezing van verzoeker tegenover die van L. Niet is gebleken van feiten of omstandigheden op grond waarvan aan de ene lezing meer betekenis moet worden toegekend dan aan de andere.

De Nationale ombudsman onthoudt zich op dit punt van een oordeel.

II. Ten aanzien van het toepassen van geweld

Bevindingen

1. Uit het proces-verbaal van verhoor van verzoeker voor de rechter-commissaris op 12 december 2003, komt onder meer het volgende naar voren:

"Door toedoen van de politie is mijn pols gekneusd, heb ik een blauw jukbeen opgelopen en met hun nagels hebben zij sporen in mijn nek achtergelaten. U zegt mij dat u twee rode vegen in mijn nek ziet."

2.1. Per brief van 16 december 2003 diende de advocaat van verzoeker een klacht in bij het regionale politiekorps Haaglanden. De advocaat van verzoeker schrijft in zijn brief dat bij de voorgeleiding van verzoeker voor de rechter-commissaris te zien was dat verzoeker "een tweetal striemen in zijn nek had, alsmede een blauw jukbeen en een pijnlijke pols (mogelijk gekneusd)". Voorts schrijft de advocaat van verzoeker dat de politieambtenaren volgens verzoeker onnodig geweld tegen hem hebben gebruikt.

2.2. Bij de brief van de advocaat van verzoeker is een brief van verzoeker gevoegd. Verzoeker schrijft dat de politieambtenaren hem slecht hebben bejegend op het politiebureau. Voorts schrijft verzoeker - voor zover voor het onderzoek van belang - onder meer het volgende:

"Door mij te mishandelen, te bedreigen en te beledigen. Ze hebben me een blauw oog, jukbeen geslagen, mijn pols verdraaid en gekneusd. Ze hebben een stuk van mijn voortand weggeslagen. De agenten hebben me ook gekild/of gewurgd. Ik kreeg geen adem en heb de dood ingezien of in de ogen gekeken. Ik heb hieraan twee vegen/schaafwonden overgehouden op mijn keel. De blonde agent heeft z'n nagels in mijn keel gestoken. Zo diep dat er bloed uitkwam. Ze hebben ook mijn elleboog en knieschijf gedraaid/verdraaid of beschadigd. (...) Die agenten kicken er gewoon op om kleine Marokkaantjes af te kraken en te mishandelen omdat ze denken dat ze nooit aangifte ervan doen."

3. In het mutatieformulier dat is opgemaakt naar aanleiding van de aanhouding en inverzekeringstelling van verzoeker van 9 tot en met 11 december 2003, heeft politieambtenaar Ka. weergegeven dat verzoeker op 10 december 2003 constant voor overlast zorgde vanuit zijn cel, door te schreeuwen en te bonken. Ook zou hij zijn celdeur hebben bekrast. Volgens Ka. had verzoeker zijn cel besmeurd met zijn eten en bleef hij schreeuwen en schelden. Ka. schrijft dat hij en zijn collega's verzoeker hierop als hij naar hen wees, een tik op zijn vingers en neus hebben gegeven.

Ge. en G. hebben in de mutatie opgenomen dat zij op 11 december 2003 om 20.00 uur administratieve werkzaamheden wilden verrichten, maar hierbij werden gestoord door het geschreeuw en gebonk van verzoeker. Ze hebben hem meerdere malen gevraagd wat er aan de hand was, maar hij bleef schreeuwen. Tevens uitte verzoeker beledigingen in hun richting. Ge. en G. zijn de cel van verzoeker in gegaan, hebben hem beetgepakt en geprobeerd op het bed neer te zetten. Verzoeker verzette zich en probeerde hen te slaan.

Ze hebben verzoeker toen in de nekklem vastgepakt en hem op het bed neergelegd. Verzoeker is hierbij met zijn hoofd tegen de betonnen rand van het bed gekomen en heeft striemen in zijn nek opgelopen. G. heeft als gevolg van de worsteling een bult op zijn hoofd en striemen in zijn nek opgelopen. Er is een arts aangeboden aan verzoeker, vanwege striemen in zijn nek en een bloeditstorting op zijn jukbeen, maar hij wilde geen arts zien.

4.1. In het rapport dat inspecteur van politie Ka. op 6 februari 2004 heeft opgemaakt in het kader van de interne klachtprocedure is onder meer een verhoor van betrokken politieambtenaren G. en Ge. opgenomen.

Ge. heeft verklaard dat hij op 11 december 2003 rond 20.00 uur administratiewerk wilde verrichten toen hij geschreeuw en gebonk vanaf de cellengang hoorde. Hierop is hij met zijn collega G. gaan kijken in de gang. Daar bleek dat verzoeker schreeuwde, vloekte en schopte tegen zijn celdeur. G. heeft vervolgens gevraagd of verzoeker rustiger wilde doen. Verzoeker zei dat hij dat zou doen. Toen G. en Ge. de cel verlieten, begon verzoeker opnieuw met schreeuwen. Hij riep ook beledigende woorden naar hen, aldus Ge. G. en Ge. zijn vervolgens de cel van verzoeker in gegaan. Verzoeker greep G. vast en er ontstond een worsteling, waarbij verzoeker zich hevig verzette. Ge. pakte verzoeker bij de benen vast en G. pakte hem bij de nek. Uiteindelijk hebben ze verzoeker op het bed in de cel kunnen neerleggen. Verzoeker bleef schreeuwen, aldus Ge.

Ge. zag dat G. een bult op zijn hoofd had en striemen in zijn nek. Door de worsteling was zijn jas gescheurd, aldus Ge. Volgens Ge. is het mogelijk dat verzoeker door de worsteling enig letsel heeft opgelopen, maar heeft hij dit aan zijn eigen gedrag te danken.

4.2. G. heeft verklaard dat hij op 11 december 2003 verzoeker tot twee maal toe heeft gevraagd rustiger te doen, omdat hij schreeuwde en schopte in zijn cel. Verzoeker riep onder andere dat hij zijn broer wilde spreken, aldus G. G. en Ge. hebben een aantal maal gevraagd aan verzoeker wat er aan de hand was en zij hebben hem verzocht zich rustig te houden. Verzoeker bleef echter schreeuwen en maakte beledigende opmerkingen in de richting van G. en Ge., aldus G. Hierop zijn G. en Ge. de cel van verzoeker binnen gegaan. Verzoeker stond bijna in de deuropening, aldus G. Hierop pakte G. verzoeker met twee handen bij zijn T-shirt vast en zette hem op het bed. Verzoeker pakte G. bij de nek vast, waardoor er een worsteling ontstond. G. en Ge. hebben verzoeker op het bed neergelegd, waarbij verzoeker met zijn hoofd het harde gedeelte van het bed raakte. Volgens G. bleef verzoeker schreeuwen en trappen. G. heeft hem toen door middel van een nekklem onder controle gebracht. Verzoeker zei toen "sorry" en werd rustig. G. heeft geen verwondingen bij verzoeker gezien, maar had zelf een bult op zijn hoofd en rode striemen in zijn nek. Volgens G. hebben hij en Ge. verzoeker met gepaste kracht onder controle gebracht en zijn zij terughoudend geweest in het toepassen van geweld.

4.3. Wachtcommandant S. heeft verklaard dat verzoeker zich recalcitrant gedroeg en schreeuwde en bonkte tegen zijn celdeur. S. is daarom zeker drie keer bij verzoeker

geweest om hem tot rust te manen. Hij hoorde hem tot in de wachtcommandantenruimte schreeuwen. Volgens S. klaagden ook medearrestanten over het gedrag van verzoeker.

G. en Ge. wilden een verdachte gaan horen, maar zeiden tegen S. dat dit niet ging vanwege het geschreeuw van verzoeker. S. raadde hen aan verzoeker te vragen te kalmeren.

Later hoorde S. dat G. was aangevlogen door verzoeker en dat er vervolgens een worsteling was ontstaan in de cel, waarbij een nekklem bij verzoeker was aangelegd. S. zag dat G. een bult op zijn hoofd had.

Toen S. daarna bij verzoeker ging kijken, was verzoeker nog steeds druk. S. zag striemen in de nek van verzoeker en vroeg hem of er een arts moest komen. Verzoeker wilde dit niet.

Volgens S. hebben G. en Ge. correct gehandeld door zich te verdedigen, omdat verzoeker hen aanviel.

5. In zijn brief van 16 februari 2004 heeft de chef van bureau Hoefkade, Hu., de klacht van verzoeker niet gegrond verklaard. Hu. schrijft dat verzoeker gedurende de periode van woensdag 10 december 2003, omstreeks 16.00 uur, tot donderdag 11 december 2003, rond 20.00 uur, bij voortdurende normale gang van zaken in het cellencomplex verstoorde door luidkeels te schreeuwen en tegen de celdeur te bonken. Volgens Hu. gedroeg verzoeker zich zodanig, dat zelfs medearrestanten klaagden over de onrust, die hij veroorzaakte. Verzoeker werd meerdere keren op zijn gedrag aangesproken zonder dat hij zijn gedrag veranderde. Door twee politieambtenaren werd hij wederom in de cel aangesproken, waarna hij een politieambtenaar aanviel, aldus Hu. Volgens Hu. werd verzoeker hierop onder andere middels een zogenaamde nekklem onder controle gebracht en op de in de cel aanwezige brits geplaatst, waarbij verzoeker en de betreffende politieambtenaar lichamelijk letsel opliepen.

Hu. betreurt het dat verzoeker en de betrokken politieambtenaren door de worsteling letsel hebben opgelopen, maar verzoeker heeft dit volgens Hu. aan zijn eigen gedrag te wijten.

6.1. Per brief van 14 maart 2004 legde verzoeker zijn klacht voor aan de Nationale ombudsman. Verzoeker schrijft dat hij is mishandeld op bureau Hoefkade, waardoor hij oogletsel heeft opgelopen en minder dan 5% ziet met zijn rechteroog.

6.2. Uit een verklaring van de huisarts van verzoeker van 1 maart 2004 komt naar voren dat verzoeker op 23 januari 2004 bij hem is geweest vanwege het feit dat hij niet goed kon zien. Dit zou zijn veroorzaakt door een klap op het oog in december 2003. Verzoeker is doorverwezen naar de oogarts, maar is daar niet meer verschenen. Het gezichtsvermogen van het rechteroog was verminderd tot 25%.

Op de brief van de huisarts staat voorts aangetekend dat verzoeker zegt dat hij wel bij de oogarts is geweest. De huisarts heeft hiervan geen bericht ontvangen. Dergelijk letsel als dat van verzoeker wordt volgens de huisarts meestal door middel van een operatie verholpen.

Per brief van 10 januari 2005 deelt de advocaat van verzoeker mee dat verzoeker niet meer op consult is gekomen bij de oogarts, omdat hij gedetineerd heeft gezeten en daarna nog geen ziektekostenverzekering had kunnen afsluiten.

6.3. Per brief van 24 maart 2004 licht de advocaat de klacht van verzoeker toe. Volgens verzoeker zat zijn broer op 11 december 2003 in de cel tegenover hem. In de overige cellen zaten ook bekenden van hem. Ze waren door de celdeuren heen met elkaar aan het praten. Ook werd er gebonkt op de deuren. Een politieambtenaar zei tegen verzoeker dat ze zijn mond dicht zouden plakken met tape, aldus verzoeker.

Twee politieambtenaren zijn de cel van verzoeker in gegaan. Er stonden twee personen in burger bij de deur van de cel van verzoeker. Er ontstond een worsteling. Verzoeker werd bij zijn voeten gepakt door een van de politieambtenaren en bij zijn keel. Hij probeerde los te komen. Hij kreeg een klap op zijn oog en zijn keel werd dichtgeknepen. Ook voelde hij pijn aan zijn ogen en verdraaide een van de politieambtenaren zijn voeten.

Eén van de personen in burger zei tegen de politieambtenaren: "Laat hem maar gaan, zo is het genoeg." De politieambtenaren lieten verzoeker toen los. Verzoeker vroeg om een arts, maar heeft deze niet gezien.

Verzoeker is onder behandeling voor zijn oog en moet hieraan worden geopereerd, volgens zijn advocaat.

7. De korpsbeheerder verklaart de klacht van verzoeker op dit punt in zijn brief van 1 oktober 2004 niet gegrond.

8. Op 10 september 2004 legde politieambtenaar G. een verklaring af tegenover twee medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman. De verklaring van G. komt grotendeels overeen met hetgeen hij bij het interne onderzoek (zie Bevindingen, onder II.4.2.) heeft verklaard. Voor het overige verklaarde G., voor zover voor het onderzoek van belang, onder meer het volgende:

"U legt mij hetgeen de advocaat van verzoeker in haar brief van 24 maart 2004 heeft geschreven voor. De advocaat van verzoeker schrijft dat wij tegen verzoeker zouden hebben gezegd dat wij zijn mond zouden afplakken met tape. Heel veel mensen die hier in de cellen zitten, schreeuwen. Wij zijn gewend om hier op een rustige manier op te reageren. Iets dergelijks is absoluut niet gezegd.

Voorts schrijft de advocaat van verzoeker dat ik verzoeker een klap op het oog zou hebben gegeven. Ik weet niet precies hoe en waaraan verzoeker zich heeft gestoten, maar het is pertinent niet waar dat ik hem heb geslagen.

U vraagt mij wat een nekklem is en of ik verzoekers keel heb dichtgeknepen. Bij een nekklem houd je het hoofd van de tegenpartij onder je arm, met het gezicht van je af. Wij leren een nekklem bij de IBT (Integrale Beroepsvaardigheidstraining). Je knijpt bij een nekklem de halsslagader dicht, waardoor iemand rustig wordt, maar niet stikt. Verzoeker kan de nekklem als verstikkend hebben ervaren. Ook is het mogelijk dat hij hierdoor niet meer kon praten.

Ik heb niet kunnen zien - door de snelheid waarmee het incident gebeurde en de jas van mijn collega - of mijn collega de voeten van verzoeker heeft gedraaid.

Het klopt dat collega's van de recherche op enig moment hebben gezegd: 'Laat 'm maar gaan'. De brief van de advocaat wekt echter de suggestie alsof wij naar binnen zijn gegaan om verzoeker flink aan te pakken. Dat was niet het geval.

Ten slotte schrijft de advocaat van verzoeker dat verzoeker wel om een arts heeft gevraagd, maar geen arts heeft gezien. Ik heb dit achteraf van onze wachtcommandant te horen gekregen. Er was een arts ingeschakeld nadat de recherche een wondje bij verzoeker had gezien, maar verzoeker wilde geen arts zien.

(...)

U vraagt mij of wij verzoeker ook op een andere manier hadden kunnen benaderen. Ook op 10 december 2003 was er al een incident geweest. Verzoeker had toen ook al de hele dag lopen schreeuwen en had bovendien zijn hele cel onder gesmeerd. Bovendien uitte hij diverse bedreigingen. Naar mijn mening was de manier waarop wij de situatie hebben aangepakt, de veiligste.

Ik heb geen proces-verbaal opgemaakt tegen verzoeker vanwege de bult die ik door het incident heb opgelopen. Ik heb daar eigenlijk niet aan gedacht. Vermoedelijk omdat ik het door mij opgelopen letsel niet ernstig genoeg vond.

U zegt mij dat verzoeker schrijft dat er tijdens het incident een stuk van zijn voortand zou zijn afgebroken. Dit kan absoluut niet. Verzoeker is nooit met zijn mond ergens tegenaan gekomen. Bovendien heeft hij daar toen ook niks over gezegd en is het niet door een van ons geconstateerd.

U zegt dat verzoeker voorts schrijft dat ik mijn nagels in zijn nek zou hebben gezet. Ik denk dat verzoeker hierbij doelt op de nekklem. Hierbij gebruik ik echter alleen de zijkant van mijn hand. Ten slotte schrijft verzoeker dat de betrokken agenten erop zouden kicken om Marokkanen te mishandelen. Ik ontken dit pertinent.

Tot slot deel ik u het volgende mee.

In het circuit waarin verzoeker zich bevindt, heeft men onderling ook regelmatig mot. Het oogletsel waarover verzoeker het heeft, is maanden later geconstateerd. Hoe kan er vastgesteld worden dat dit door het incident op ons bureau is ontstaan? Bovendien is verzoeker zeker één keer na het incident achtervolgd door collega's van mij, waarbij hij over schuttingen e.d. is gesprongen. Het letsel kan dus ook makkelijk op een andere manier zijn veroorzaakt."

9. Op 10 september 2004 legde politieambtenaar Ge. een verklaring af tegenover twee medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman. De verklaring van Ge. komt grotendeels overeen met hetgeen hij bij het interne onderzoek heeft verklaard (zie Bevindingen, onder II.4.1.). Voor het overige verklaarde Ge., voor zover voor het onderzoek van belang, onder meer het volgende:

"Mijn collega en ik probeerden direct om verzoeker op zijn bed te leggen. Mijn collega hield de bovenkant van verzoeker vast, en ik zijn benen. Hij schopte en hij sloeg wild om zich heen. Toen we verzoeker op zijn bed neerlegden, heeft hij zijn hoofd gestoten. Ik weet niet precies waaraan hij zijn hoofd heeft gestoten, maar alles in zo'n cel bestaat uit beton, ook de randen van het bed. Bovendien ging het allemaal heel snel, het was een kwestie van een paar seconden.

Na de worsteling had mijn collega een flinke bult op zijn hoofd en had verzoeker een klein schaafwondje op zijn slaap. Ik heb de medische verklaringen die u heeft opgestuurd gezien, maar kan me niet voorstellen dat verzoeker het oogletsel waarvoor hij bij een arts is geweest, bij ons heeft opgelopen. Zoals ik al zei, heeft hij zich wel bij ons gestoten, maar dit heeft hij puur aan zichzelf te danken. Ik heb lange tijd in de verpleging gewerkt. Ik ben weliswaar geen dokter, maar toch.

Ondanks het feit dat verzoeker klein van stuk is, is er op het moment dat iemand zo wild is, geen andere manier om hem te fixeren. We hebben verzoeker absoluut niet geslagen.

U legt mij hetgeen de advocaat van verzoeker in haar brief van 24 maart 2004 heeft geschreven voor. De advocaat zegt dat personen in burger op een gegeven moment zouden hebben gezegd 'nu is het genoeg, laat hem maar gaan'. Ik kan me dit niet herinneren. De enige mensen die op dit bureau in burger rondlopen zijn rechercheurs. Deze lopen soms ook in de cellengang rond. Wij zijn in ieder geval niet naar binnen gegaan om verzoeker in elkaar te slaan. We werken hier regelmatig met echt grote boeven en heb iets dergelijks nog nooit meegemaakt. Je werkt niet bij de politie om iemand af te rossen.

Vervolgens vraagt de advocaat of wij verzoeker een klap op het oog hebben gegeven. Ik heb in ieder geval niet gezien dat dit is gebeurd. Op de vraag of wij verzoekers keel

hebben dichtgeknepen kan ik zeggen dat dit waarschijnlijk gaat om de nekklem die bij verzoeker is toegepast. Dit kan hetzelfde effect hebben. Of verzoeker niet kon praten en of er slijm uit zijn mond kwam heb ik niet gezien, ook kan ik het me niet herinneren. Doordat mijn jas over mijn hoofd zat, heb ik niet alles kunnen zien.

Ten slotte geeft de advocaat van verzoeker aan dat verzoeker wel om een arts heeft gevraagd, maar geen arts heeft gezien. Standaard wordt er bij ieder lichamelijk letsel een arts gewaarschuwd door ons. Verzoeker wilde de dokter niet zien.

U geeft aan dat verzoeker bijna direct na het incident van 11 december 2003 naar het hoofdbureau is gegaan. Dit heeft niets te maken met het incident, maar met het soort zaak waarvoor hij was aangehouden.

Tot slot wil ik u meedelen dat niemand voor zijn plezier in een politiecel zit en dat er door meer mensen wordt gegild en geschreeuwd. Wij zijn hier best wat gewend. Als ik dit soort mensen als verzoeker in elkaar zou slaan, zoals wordt gesuggereerd, dan zou ik daar - bij wijze van spreken - een dagtaak aan hebben."

10. Verzoeker reageerde per brieven van 30 december 2004 en 5 januari 2005 op de reactie van de korpsbeheerder en de verklaringen van politieambtenaren G. en Ge. De advocaat van verzoeker licht het standpunt van verzoeker toe in zijn brief van 10 januari 2005. Volgens verzoeker waren de betrokken politieambtenaren onbeschoft en brutaal en discrimineerden ze hem. Hij schrijft dat hij een oog kwijt is en psychisch en fysiek kapot is gemaakt. Verzoeker is van mening dat hij rustig en aardig is geweest tegen de politieambtenaren. Hij heeft echter wel geschreeuwd en gebonkt toen hij in de cel zat, maar hij heeft niet gescholden. Hij heeft geen betonnen bedrand geraakt met zijn hoofd. Zijn verwondingen - en dan met name het letsel aan zijn oog - zijn volgens hem veroorzaakt doordat de politieambtenaren hem hebben mishandeld.

Hij begrijpt niet waarom de politieambtenaren geen aangifte hebben gedaan als er bij een van hen een jas was gescheurd en de ander letsel had opgelopen. Volgens zijn advocaat bevestigt dit het standpunt van verzoeker dat het optreden van de politieambtenaren niet juist was, omdat zij liever geen aantekening maakten van het incident.

Ten slotte deelt de advocaat van verzoeker mee dat verzoeker niet is verschenen op diverse afspraken bij de oogarts, omdat hij gedetineerd was geweest en daardoor nog niet beschikte over een ziektekostenverzekering.

11. De advocaat van verzoeker schrijft in haar brief van 29 juni 2005 dat verzoeker van 10 december 2003 tot 21 januari 2004 gedetineerd is geweest. Voorts schrijft de advocaat van verzoeker dat er tijdens de terechtzitting naar aanleiding van het incident van 9 december 2003, geen verweer is gevoerd met betrekking tot het gebezigde geweld tegen verzoeker.

12. Op 21 september 2005 liet de penitentiaire inrichting (P.I.) te Breda op verzoek van de Nationale ombudsman weten dat verzoeker tijdens zijn verblijf in de P.I. van 12 december 2003 tot 21 januari 2004 geen letsel heeft opgelopen. Op 2 januari 2004 heeft de inrichtingsarts hem oogzalf verstrekt.

Beoordeling

13.1. Het evenredigheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen voor het bereiken van een doel een middel aanwenden dat voor de betrokkenen niet onnodig bezwarend is en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel.

13.2. Het evenredigheidsvereiste brengt met zich mee dat de uitoefening van geweld door een politieambtenaar moet voldoen aan vereisten van subsidiariteit en proportionaliteit. Dit betekent dat de geweldsuitoefening noodzakelijk moet zijn en een minder ingrijpend middel niet voorhanden is (zie Achtergrond, onder 1. en 2.).

14. Uit het onderzoek is komen vast te staan dat zich tussen verzoeker en de politieambtenaren G. en Ge. een incident heeft voorgedaan op 11 december 2003. Zowel uit het mutatieformulier dat is opgemaakt naar aanleiding van de aanhouding van verzoeker, als uit de verklaringen die G. en Ge. hebben afgelegd tegenover Ka. en tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman, als uit de diverse brieven van verzoeker, blijkt dat verzoeker zich recalcitrant heeft gedragen in zijn cel, door te schreeuwen en te bonken. Uit de verklaringen van G. en Ge. en uit het mutatieformulier blijkt voorts dat verzoeker doorging met schreeuwen en bonken, nadat hem meerdere malen (zowel door G. en Ge., als door S.) was verzocht te bedaren.

Zowel G. als Ge. hebben verklaard dat nadat zij verzoeker nogmaals hadden gevraagd of hij zich rustiger wilde gedragen, verzoeker direct opnieuw begon te schreeuwen en te schelden nadat zij de celdeur hadden gesloten. Hierop zijn G. en Ge. de cel van verzoeker in gegaan. G. heeft vervolgens verklaard dat verzoeker in de deuropening stond toen hij de celdeur opnieuw opende en dat hij verzoeker toen heeft vastgepakt om hem op de brits neer te zetten. Ge. en S. hebben verklaard dat verzoeker G. direct bij zijn nek vastgreep toen deze de cel binnen wilde gaan.

Voldoende is vast komen te staan dat verzoeker zich verzette nadat G. hem had vastgepakt en G. en Ge. hem op het bed wilden neerzetten. G. hield verzoeker met behulp van een nekklem in bedwang en Ge. hield de benen van verzoeker vast. Zo hebben zij verzoeker op het bed neergelegd.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat hiermee voldoende is komen vast te staan dat er op het moment dat G. en Ge. de celdeur van verzoeker openden, sprake was van een bedreigende situatie en dat de politie onder deze omstandigheden bevoegd was om hierop met gepast geweld te reageren.

Nu G. en Ge. ieder voor zich hebben verklaard dat zij verzoeker hierbij niet hebben geslagen, en dat verzoekers benen wel zijn vastgepakt, maar niet zijn gedraaid, acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat verzoeker niet is geslagen, noch dat zijn armen en benen zijn gedraaid.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat de politieambtenaren G. en Ge. hebben gehandeld in overeenstemming met het evenredigheidsvereiste en dat het noodzakelijk was om verzoeker vast te pakken, gezien zijn recalcitrante houding en zijn reactie toen G. en Ge. zijn celdeur opnieuw openden.

In zoverre is de onderzochte gedraging behoorlijk.

15. Ten overvloede merkt de Nationale ombudsman het volgende op.

In een aantal brieven schrijft verzoeker dat hij om een arts heeft gevraagd na het voorval op 11 december 2003, maar dat er geen arts is gekomen. Uit de mutatie die is opgemaakt na de aanhouding en het verblijf in de cel van verzoeker en uit de verklaringen van G., Ge. en S., blijkt dat S. verzoeker heeft gevraagd of hij een arts wilde zien. Verzoeker heeft dit geweigerd. De Nationale ombudsman acht het dan ook aannemelijk dat verzoeker geen arts wilde zien.

16. De politie moet de omstandigheden creëren waarin de gezondheid en het welbevinden van ingeslotenen op het vlak van medische zorg zijn geregeld. In dit verband bepaalt artikel 32, eerste lid Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke Marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar (hierna: de Ambtsinstructie), dat in het geval er aanwijzingen zijn dat een ingeslotene medische bijstand behoeft dan wel er bij deze persoon medicijnen zijn aangetroffen, de betrokken ambtenaar met een arts overlegt.

Wanneer de ingeslotene geen medische hulp wil hebben, terwijl daartoe wel aanwijzingen zijn, moet de betrokken ambtenaar een arts waarschuwen (zie Achtergrond, onder 2.).

17. Uit het onderzoek is niet gebleken dat het in de bovengenoemde kwestie op de weg van de politie heeft gelegen om medische hulp op het politiebureau in te schakelen, omdat het door de politie geconstateerde letsel bij verzoeker slechts bestond uit een schaafwondje op zijn hoofd en wat striemen in zijn nek en verzoeker derhalve geen acute medische behandeling behoefde. Bovendien is niet uit het onderzoek gebleken dat verzoeker om een arts heeft gevraagd en dat hij klaagde over pijn en/of letsel.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden, is

niet gegrond ten aanzien van

- het toepassen van geweld door de politieambtenaren.

Ten aanzien van de bejegening tijdens het verhoor wordt geen oordeel gegeven.

Onderzoek

Op 14 maart 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer T. te Den Haag, ingediend door mevrouw mr. M.T. Wernsen te Den Haag, met een klacht over een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden.

Uit de door verzoeker overgelegde stukken bleek niet dat hij zijn klacht had voorgelegd aan het regionale politiekorps Haaglanden. Op 12 mei 2004 heeft de Nationale ombudsman de klacht schriftelijk voorgelegd aan de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden. Per brief van 13 mei 2004 liet de korpsbeheerder aan de Nationale ombudsman weten dat de klacht van verzoeker reeds op 16 februari 2004 was afgehandeld. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden (de burgemeester van Den Haag), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren. Tevens werd de korpsbeheerder een aantal specifieke vragen gesteld. Voorts werden drie betrokken politieambtenaren gehoord.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder en betrokken ambtenaar Ge. deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Het mutatieformulier dat is opgemaakt naar aanleiding van de aanhouding en het verblijf van verzoeker in de politiecel van 9 tot en met 11 december 2003. De mutatie is onder meer opgemaakt door politieambtenaren Ka., L. en G.

De klachtbrief van de advocaat van verzoeker van 16 december 2003 aan het regionale politiekorps Haaglanden. Hierbij is een brief van verzoeker gevoegd waarin hij een toelichting geeft op de klacht.

Het rapport van 6 februari 2004, dat is opgesteld door Ka. Dit rapport is van het interne onderzoek, en bevat onder meer de verklaringen van politieambtenaren L., G., Ge. en S.

De brief van de chef van bureau Hoefkade van 16 februari 2004, waarin hij de klacht van verzoeker niet grondig verklaart.

De klachtbrief van verzoeker aan de Nationale ombudsman van 14 maart 2004.

De brief van de advocaat van verzoeker van 24 maart 2004, waarin zij de klacht van verzoeker toelicht. Bij deze brief is de brief van de oogarts van verzoeker van 23 januari 2004 en de verklaring van de huisarts van verzoeker van 1 maart 2004 gevoegd.

De verklaringen die G. en Ge. op 10 september 2004 hebben afgelegd tegenover twee medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman.

Het oordeel van de korpsbeheerder van 1 oktober 2004.

De reactie van verzoeker op de verklaringen van Ge. en G. en het oordeel van de korpsbeheerder van 5 januari 2005.

De reactie van de advocaat van verzoeker van 10 januari 2005 op de verklaringen van Ge. en G. en het oordeel van de korpsbeheerder. Hierbij zijn brieven van verzoeker van 30 december 2004 gevoegd.

De verklaring die politieambtenaar L. op 28 april 2005 telefonisch tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman heeft afgelegd.

12. De brief van de advocaat van verzoeker van 29 juni 2005.

13. Notitie van het telefoongesprek van een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman met het huis van bewaring te Breda op 21 september 2005.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Politiewet 1993

Artikel 8, eerste lid

"De ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak is bevoegd in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening geweld te gebruiken, wanneer

het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf."

2. Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar (Besluit van 8 april 1994; Stb. 275, in werking getreden op 1 april 1994)

Artikel 1, vierde lid

"In dit besluit wordt onder ingeslotene verstaan degene die rechtens van zijn vrijheid is beroofd. (...)"

Artikel 4

"Het gebruik van een gewelddmiddel is uitsluitend toegestaan aan een ambtenaar:

a. aan wie dat gewelddmiddel rechtens is toegekend, voor zover hij optreedt ter uitvoering van de taak met het oog waarop het gewelddmiddel hem is toegekend, en

b. die in het gebruik van dat gewelddmiddel is geoefend."

Artikel 17

"1. De ambtenaar die geweld heeft aangewend, meldt dit aanwenden van geweld, de redenen die daartoe hebben geleid en de daaruit voortvloeiende gevolgen onverwijld schriftelijk aan zijn meerdere.

2. Indien de aanwending van het geweld lichamelijk letsel van meer dan geringe betekenis tot gevolg heeft gehad (...), dient deze melding tevens ter kennis te worden gebracht van de officier van justitie van het arrondissement waarbinnen het geweld is aangewend (...).

3. De melding, bedoeld in het eerste en tweede lid, geschiedt binnen 48 uur in de vorm van een rapport indien:

a. de gevolgen van het aangewende geweld daartoe, naar het oordeel van de meerdere, aanleiding geven, of

b. gebruik is gemaakt van enig gewelddmiddel en lichamelijk letsel dan wel de dood veroorzaakt is."

Artikel 32, eerste en tweede lid

"1. In het geval er aanwijzingen zijn dat een ingeslotene medische bijstand behoeft dan wel er bij deze persoon medicijnen zijn aangetroffen, overlegt de ambtenaar met de arts. De

ambtenaar overlegt eveneens met de arts indien de ingeslotene zelf om medische bijstand of medicijnen vraagt.

2. In het geval de ingeslotene vraagt om medische bijstand van zijn eigen arts, stelt de ambtenaar die arts daarvan op de hoogte.

3. In het geval de ingeslotene te kennen geeft geen medische hulp te willen hebben, terwijl er wel aanwijzingen zijn dat medische bijstand gewenst is, waarschuwt de ambtenaar de arts en deelt hij deze de houding van de ingeslotene mee."